

Etnografie a národnostní politika ČLR

Identita zahraničních Číňanů

Huáqiáo 華僑

Čínská migrace

Zdroje a motivace migrace do zahraničí:

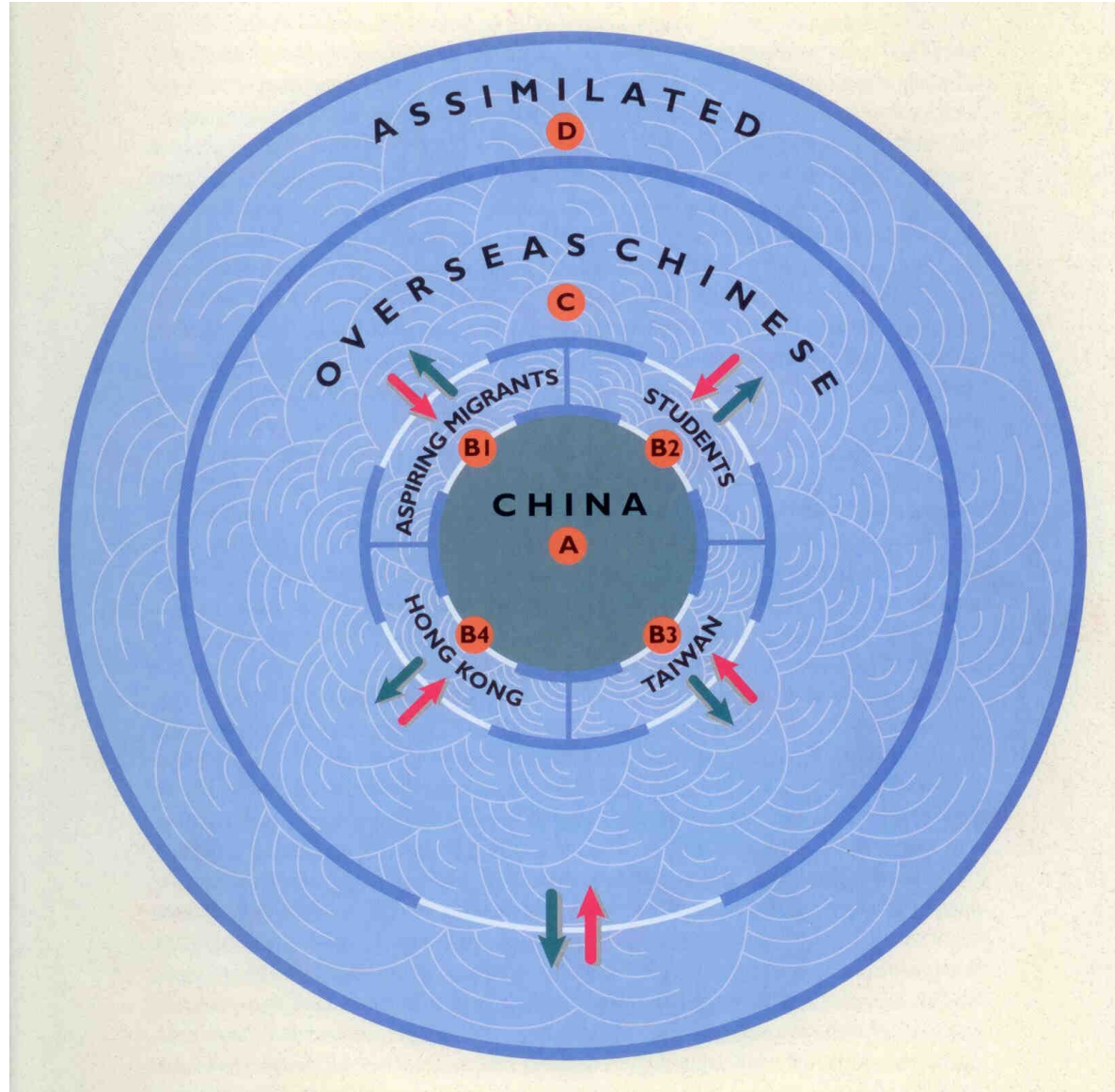
Minulost:

- Nedostatek zemědělské půdy (růst populace, civilizační rozvoj, proměny životního prostředí)
- Rozvoj námořní dopravy, mezinárodního obchodu a migračních sítí (JV Asie)
- Politická a náboženská emigrace

Současnost:

- Nedostatek pracovních příležitostí
- Existence transnacionálních migračních sítí, řetězová migrace (ekonomický vzorec), slučování rodin
- Studium v zahraničí
- Otevření se světu, mezinárodní obchod, globalizace
- Transitní migrace, zpětná migrace a re-emigrace (Hongkong, Taiwan)

Diagram čínské zahraniční migrace

Čínská terminologie

- *Huáqiáo* (华侨, „čínský vystěhovalec“)
= čínští občané žijící mimo Čínu
- *Huayi* (华裔, „čínské potomci“)
= etničtí Číňané, občané jiných států
- *Hǎiwài Huárén* (海外华人, „Číňané žijící za oceánem“)
= angl. *Overseas Chinese*, ofic. termín ČLR
- *Táng rén* (唐人, „Tangové“)
= termín vycházející z migrantské tradice JV Číny
- *Nányáng huárén* (南洋华人, „Číňané jižních moří“)
= čínské obyvatelstvo jihovýchodní Asie

Česká a anglická terminologie

EN:

Chinese Overseas/overseas Chinese

Chinese sojourners

Chinese diaspora

Chinese migrants

CZ:

Zahraniční Číňané

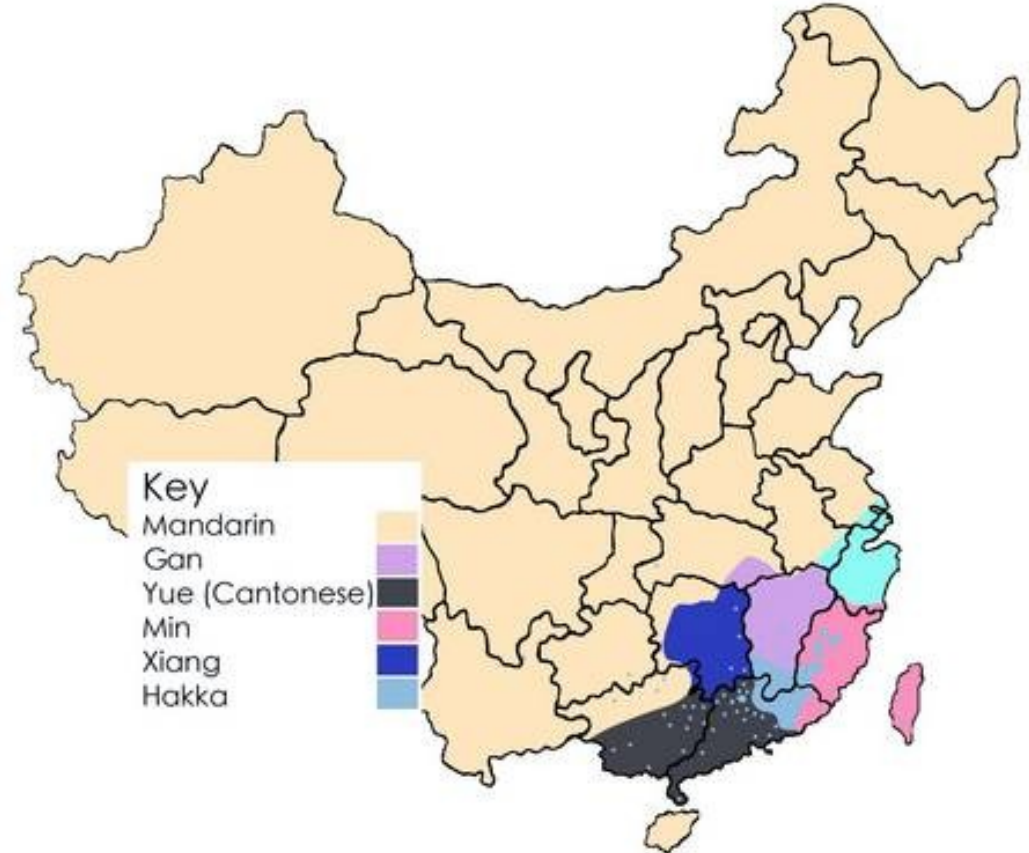
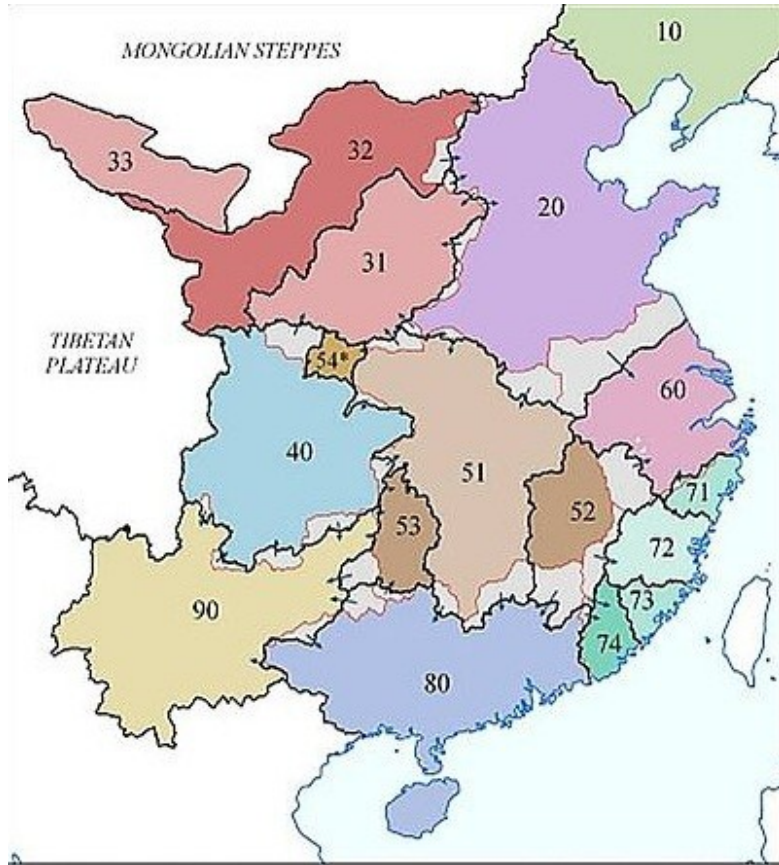
Čínská diaspora

Zámořští Číňané

Problémy terminologického vymezení kategorií:

Čína – ČLR – čínská kulturní/civilizační sféra – Číňan – Han – obyvatel ČLR

Lokality čínské emigrace

- 5. Střední povodí (povodí řek Gan 赣江 a Yuan 沅江)
- 6. Dolní povodí Dlouhé řeky 长江下游区
- 7. Jihovýchodní pobřeží 东南沿海区
- 8. Lingnan 岭南区

Nejčastější místa původu

Kantonci (广府/本地人)

Teochew (*Deung nang* 唐人)

Hoklo (福佬)

Hakka (客家)

Wu (吴/吴越/江南人)

Guangdong

- Taishan (Kaiping Diaolou), Chaoshan = Chazhou + Shantou (Teochew)

Fujian

- Jingjian, Quanzhou, Fuzhou, Xiamen (Amoy)

Zhejiang

- Wenzhou (Evropa/ČR), Ningbo, Shanghai

ostrov Hainan

etnická skupina Hakka

- Guangdong, Fujian, Jiangxi, Guangxi, Hongkong a Taiwan

Hongkong a Taiwan

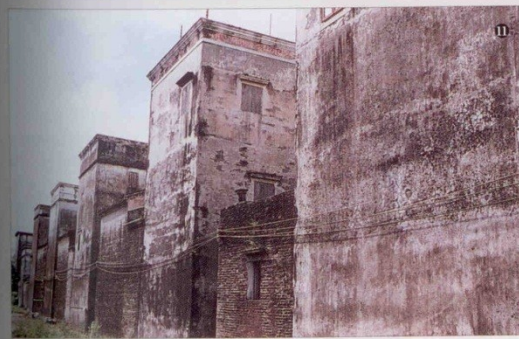
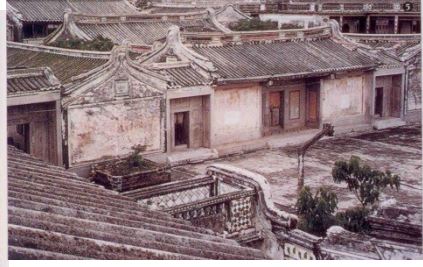
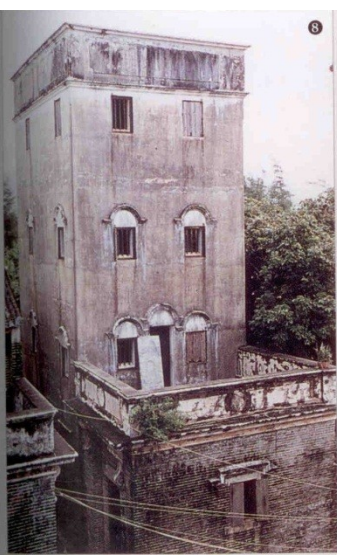
Místo původu

Společné místo původu migrující komunity = zdroj identity zahraničních Číňanů:

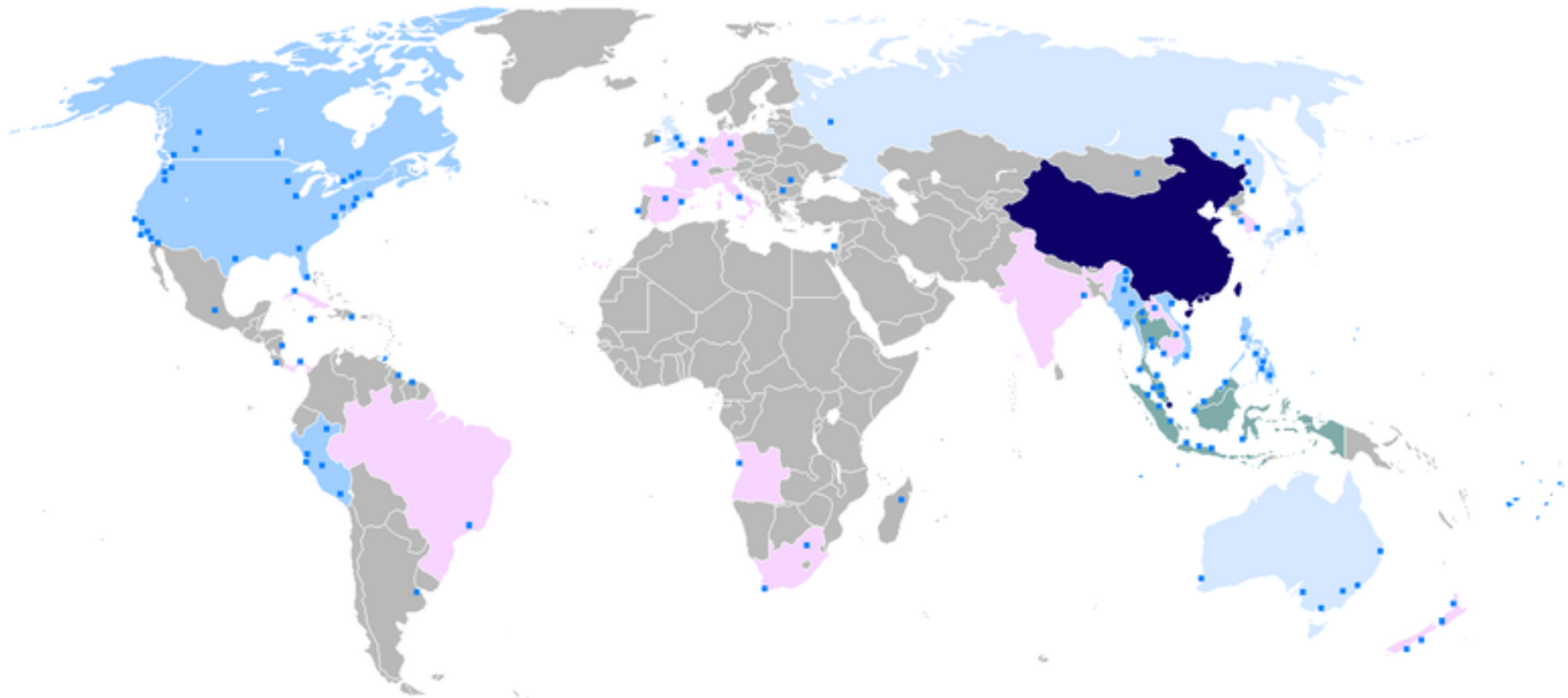
- Transnacionální migrační sítě, řetězová migrace
- Společný jazyk, kultura, lokální identita
- Udržování oboustranných kontaktů
- *qiaoxiang*, 侨乡 – migrantské vesnice (též *guxiang*, 故乡)
- *qiaohui*, 侨汇 – remittance
- *guiqiao*, 归侨 – navrátilci
- *qiaojuan*, 侨眷 – příbuzní závislí na migrantech

Představy o návratu:

- pohřbení v hrobech/půdě předků
- podpora původních komunit, jejího náboženského života, kultu předků
- vrací se jen malá část

Číňané v světě

Národnostní většina

Singapur - 2,808,300
Vánoční ostrovy - 981

Národnostní menšina

Thajsko - 9,392,792
Indonésie - 8,800,000
Malajsie - 6,960,900
USA - 3,794,673 Rusko - 998,000
Barma - 1,637,540
Kanada - 1,346,510

Peru - 1,300,000
Filipíny - 1,146,000
Vietnam - 1,000,000

Austrálie - 866,200
Francie - 700,000

Speciální status

Taiwan - 22,575,365
Hongkong - 6,593,410
Macau - 433,641

Číňané v jihovýchodní Asii

Chinatown 唐人街/华埠

Číňané v Evropě

- Číňané dlouho především v západní Evropě
 - Námořníci z Kantonu
 - Zhejiang (Qingtian) a Hubei (Tianmen)
 - 1. světová válka – pomoc na frontě, zákopy
 - z kolonií (Francie, Británie, Nizozemsko, Portugalsko)
- Východní Evropa
 - 50. léta spolupráce (studenti a odborníci)
 - 1960 roztržka ze SSSR
 - Maďarsko 1988-1992 bezvízový styk (až 45 000 osob)

Číňané v ČR

- 50. léta spolupráce (studenti a odborníci)
- 1960 roztržka ze SSSR
- od 1989 nová vlna
 - ze západní Evropy, z Maďarska
- většina migrantů z Wenzhou (Zhejiang)
- ČR vnímána jako transitní země
- obchod, podnikání v gastronomii, tradiční medicína

Číňané v ČR (Evropě) - literatura

- Moore, Markéta a Czeslaw Tubilewicz (2001). „Chinese migrants in the Czech Republic: perfect strangers“, *Asian Survey* 41/4, s. 611-628.
- Mezlíková, Markéta (2000). *Případová studie čínské komunity*, (nepublikovaná studie), Oddělení integrace cizinců, Ministerstvo vnitra.
- Mezlíková-Moore, Markéta (2002). *Číňané v České republice, 1992 – 2002: Zrod a formování symbolické komunity*. Praha: Multikulturní centrum.
- Obuchová, Lubica (1999). *Číňané 21.století: Dějiny, Tradice, Obchod*. Praha: Academia.
- Bakešová, Ivana (1996). „Číňané v českých zemích“, *Nový Orient*, 9-10.
- Nyíri, Pál (1999). *New Chinese Migrants in Europe: The Case of the Chinese Community in Hungary*, Hants: Ashgate.